

mondriaan
fonds

Juryrapport Paul Mijksenaar – Oeuvreprijs vormgeving

Juryleden:

Ed Annink
Ineke Hans
Timo de Rijk

Voorzitter: Flos Wildschut
Secretaris: Mirjam Beerman

Paul Mijksenaar

Iedereen kent het werk van Paul Mijksenaar. Iedereen laat zich leiden door de bewegwijzering die hij met zijn bureau heeft aangebracht in de vertrek- en aankomsthallen van Schiphol, JFK en andere internationale luchthavens, op NS-stations, in ziekenhuizen, universiteiten, musea en andere openbare gebouwen over de hele wereld. Lang niet iedereen weet dat dit het werk is van een Nederlands ontwerper, veel gebruikers zullen zich helemaal niet realiseren welk vak aan deze bewegwijzeringen ten grondslag ligt. Visuele informatie is het vak dat ontwerper Paul Mijksenaar tot in details in de vingers heeft en geheel naar zijn eigen hand heeft weten te zetten. Bovendien heeft hij het vak van bewegwijzering tot een serieus specialisme weten te ontwikkelen en zowel opdrachtgevers als gebruikers bewust gemaakt van het belang ervan, zeker in een periode waarin gebouwen alsmaar in omvang toenemen.

De kracht van Paul Mijksenaar schuilt allereerst in zijn sterk ontwikkelde analytisch vermogen. Heel bewust heeft hij in de loop der jaren een enorme kennis opgebouwd, verbanden bestudeerd, onderzocht wat er in openbare gebouwen en publieke ruimtes gebeurt, hoe publieksstromen zich daar gedragen. In zijn zoektocht naar de werking van symbolen deed hij in de jaren tachtig bijvoorbeeld uitgebreid studie naar het gebruik van de pijl. Deze analyses verbond hij met een ontwerpergerelateerde interesse in het ultieme functionele, in vereenvoudiging en helderheid. Hij weet beelden te abstraheren en uit te kleden tot symbolen die door iedereen begrepen worden. Wat het werk van Paul Mijksenaar zo interessant maakt, is dat hij analyse en ontwerp heeft verbonden met het associatieve. Voortdurend vraagt hij zich af welke koppelingen wij, gebruikers, in het hoofd maken, hoe informatie het beste verdeeld kan worden, daarbij ook rekening houdend met bijvoorbeeld cultuurbepaalde beelden of met gebruikte materialen. Door te kijken waar het gebruik van een woord wenselijk is en wanneer beter een pictogram gebruikt kan worden, heeft hij een belangrijke stap in het vakgebied gezet. Hij deed dat in de voetsporen van Gerd Arntz en Bauhaus, maar heeft juist door de combinatie van analyse, functionaliteit en associatie een geheel eigen invulling aan deze discipline gegeven.

Door het vak tot in de finesses te ontwikkelen heeft Paul Mijksenaar het gezicht van Nederland bepaald, want hoe vaak wordt de bewegwijzering van Schiphol, ook door de overheid, niet gebruikt als symbool van de helderheid die ons land kenmerkt. Tegelijkertijd heeft hij zich een vanzelfsprekende plaats verworven in de top van buitenlandse ontwerpers die het informeren van publieksstromen tot hun vakgebied hebben gemaakt. Mijksenaar speelt daarbij in op actuele ontwikkelingen, waarin gebouwen steeds omvangrijker worden en de maatschappij steeds complexere vormen aanneemt. Hij doet dat niet alleen door fysieke informatiestromen in goede banen te leiden, maar tegenwoordig ook door het ontwerpen van interfaces. Zijn opdrachtgevers bevinden zich van Abu Dhabi tot Washington en niet zonder reden werkt het bureau sinds 2002 nauw samen met een New Yorkse partner onder de naam Mijksenaar Arup Wayfinding.

Paul Mijksenaar opereert aan de randen van het vak en raakt daarmee de kern. Naast zijn praktijk als ontwerper was hij jarenlang als hoogleraar verbonden aan de TU Delft en publiceerde hij talloze artikelen over zijn vakgebied en de dagelijkse praktijk. Gevraagd en ongevraagd geeft hij overheden en bedrijven advies.

Deze alom aanwezige drang om mee te denken over een beter functionerende wereld, in combinatie met zijn analytisch vermogen heeft de jury unaniem doen besluiten tot het toekennen van de Oeuvreprijs vormgeving aan Paul Mijksenaar. Met deze toekenning hoopt de jury bovendien bij te dragen aan het verlenen van meer zichtbaarheid aan een onderhuids, maar alom aanwezig, vakgebied.